

Nafarroako Liburutegia

San Frantziskoa

Euskal Liburutegi Digitalak

Karmele Artetxe eta Gerardo Luzuriaga

Egoera

- Liburutegi Nazionalak Liburutegi digitalen ardatza.
- EHan ez dago Liburutegi Nazionalik bateratua
- Ezta Liburutegi Digitala ere
- Nafarroako egoera
- Euskadiko egoera
- Euskal Herriko Liburutegi Digitala. Posiblea da.

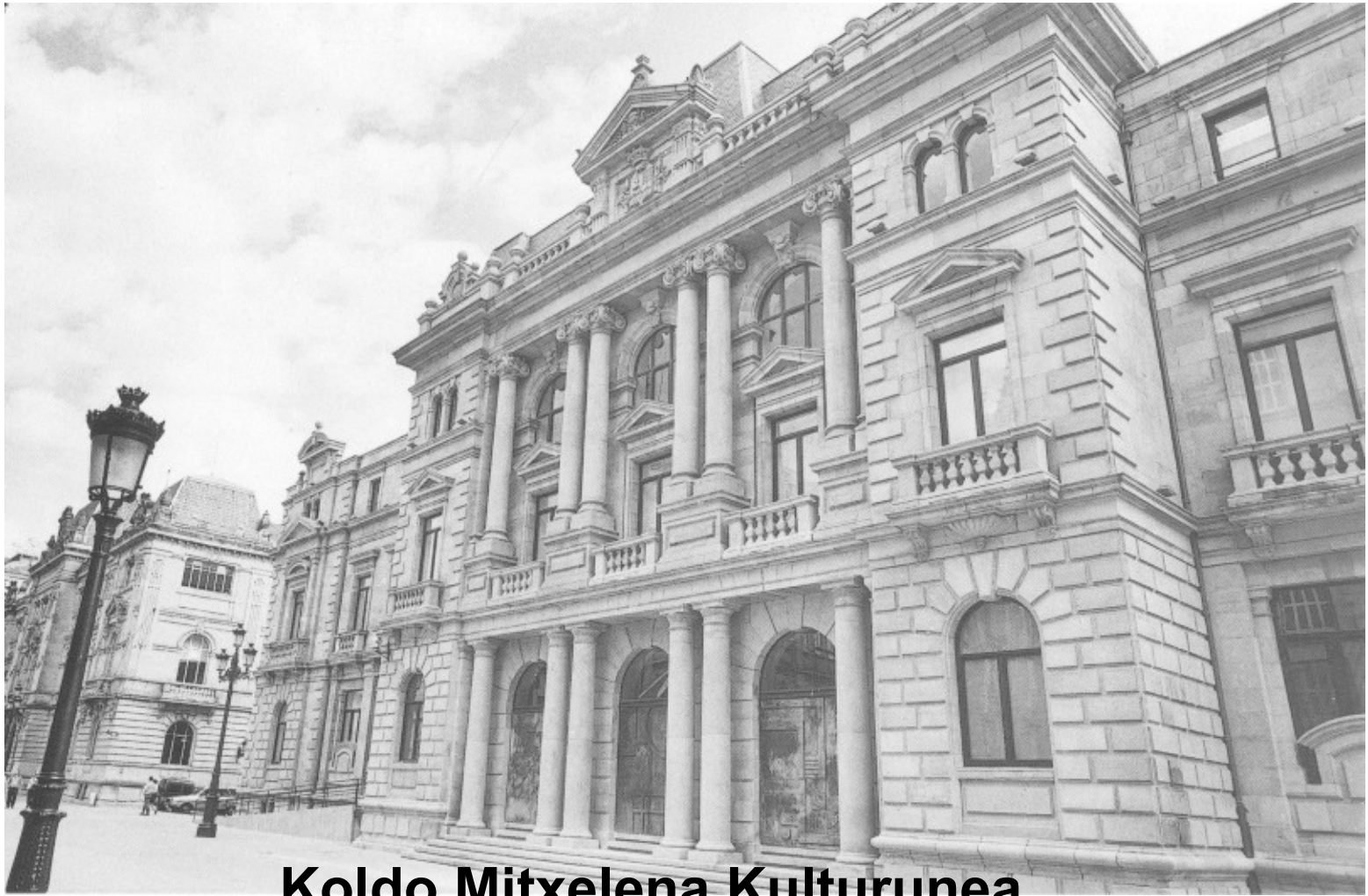
NAFARROAKO LIBURUTEGI BERRIA

Dagoeneko 11.000.000 € inbertitu dira
3 solairu
Sotoa
24.000 m²

Donostiako Tabakalera

Koldo Mitxelena Kulturunea

Eskema

Apatuko ditudan lau ideia orokorrrak bi egun horietan zehar eztabaidatzeko eta sakontzeko aukera dugu

1. 2009 urtean sortutako eduki digitalak
2. Liburutegien bilakaera
3. Liburutegi digitalen historia
4. Euskal Liburutegi digitalak

1. Eduki digitalak

Urte batzuetatik hona egitasmo asko eta asko abian jarri dira

- Teknologia asko hobetu da.
- Gero eta gehiago,
- Gero eta merkeago...
- Moda. Erakunde gehienak atera dute dirua
- Liburuzainok markatu beharko dugu Liburutegi Zerbitzuen lehentasuna
- hainbat erakunde:
  - Publikoak / Pribatuak
    - Eusko Jaurlaritza, Foru Aldundiak, Udalak, Unibertsitateak, Erakunde kulturalak, Enpresak...

2009. Urtean egindako proiektuak-1

Jakin aldizkarian (2007, 2009) kontsulta dezakezue aurreko egitasmoak

Garantzitsuak baino ez ditugu aipatuko

AnHitz

- Euskaldunak prentsa amerikarrean (Euskal Etxeak)
- Euzko-Izpar-Banatzea (Euskal Etxeak)
- Urazandi digitala (Euskal Etxeak)
- Antonio Zabalaren ondarea (Koldo Mitxelena)
  - Xabierren zeuden agiriak
  - Antonio Zabalak gordetako ondarea
  - Auspoa bilduma
- Eskualduna
- Munduko Liburutegi Digitala
- Lur hiztegi entziklopedikoa

2009 urteko proiektuak-2

- Euskal Natura
- E-liburuak
- **Donostiako prentsa historikoa (Donostiako Udal Liburutegia)**
- Egun 34 argitalpenen 1830-1937ko data-mugen arteko 148.788 orrialde digitalizatu dauzkate.
- Jean Saroihandiren artxiboa (Euskaltzaindia)
- **3digitala** (Eusko Ikaskuntza)
- EGAko azterketak
- Fondo sakramentalak (Donostiako Elizbarrutiko Artxibo Historikoa)
  - 2000 urtean hitzarmena sinatu zuen Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak...

2009 urteko proiektuak-3

- **Errenteriako toponimia (Udala)**
  - 2.000 toponimo baino gehiago
- **Lizarrako funts bibliografiko bereziak (Udala)**
  - Lizarrako artxiboa
  - 88 agiri
  - 1164 eta 1812 urteen arteko dokumentuak
  - Lizarrako Forua (1164) Antso Jakituna erregeak emanda
- Labayru hiztegia
- Bertsube.com
- **Betolazaren doctrina christiana (Gasteizko Legebiltzarra)**
- **ZuZeu**

Eskualduna.

Armiarmako euskal prensaren lanak

1887 Baionan sortu zen, euskarazko lehen astekaria

1887-1944

3digitala

Eusko Ikaskuntzako Euskomedia

500.000 argazki digital bilduma sortzea da helburua

30.000 argazki inguru.

paisajea, ohiturak, artea, pertsonak

Ordaindu

2. Liburutegien bilakaera-1

- Denbora gutxitan liburutegiak urrats hauek eman dituzte
- Eskuko fitxak
  - Zeinek ez du gogoan eskuko fitxero hauek
  - Fitxaz fitxa
- Idatz makinako fitxak
  - Aurrerapena izan zen.
  - Laukoztu, seikoztu...

Liburutegien bilakaera-2

- Ordenagailua.
  - Erreferentzia bibliografikoen datu-baseak
  - Katalogo kolektiboak
- Internet
- Digitalizazioa.
  - Teknologiari esker: liburuen testuak eskuragarri

Eskuko fitxak

JUANENA ALUSTIZA, Agurtzane

Esan gabe neukana /
Agurtzane Juanena
Alustiza. – Donostia :
Elkar, 2003. – 118 p. ;
18 cm. – (Elkar; 233)

1. Euskal literatura. I.
Izenburua

809.69-4

Idatz makinako fitxak

EGUZKITZA, Andolin

Heriotzaren itzalpeetan /
Andolin Eguzkitza. –
Tafalla : Txalaparta,
1998. – 194 p. ; 18 cm.
– (Amaiur saila; 24)

1. Euskal literatura. I.
Izenburua

809.69-4

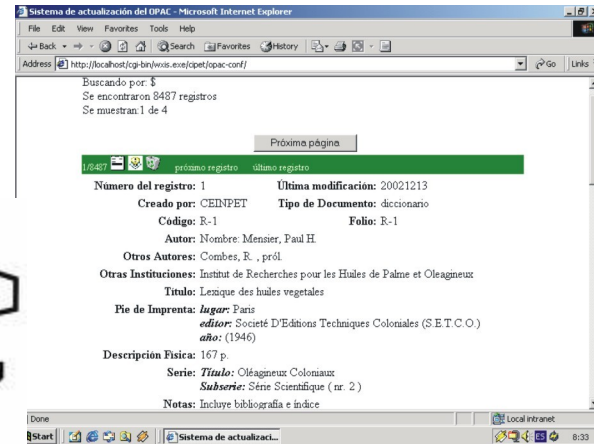

Ordenagailua

Erreferentzia
bibliografikoen datu-
baseak (soilik)

Zer liburu
Non dauden
Zein liburutegitan...
(Katalogo kolektiboak)

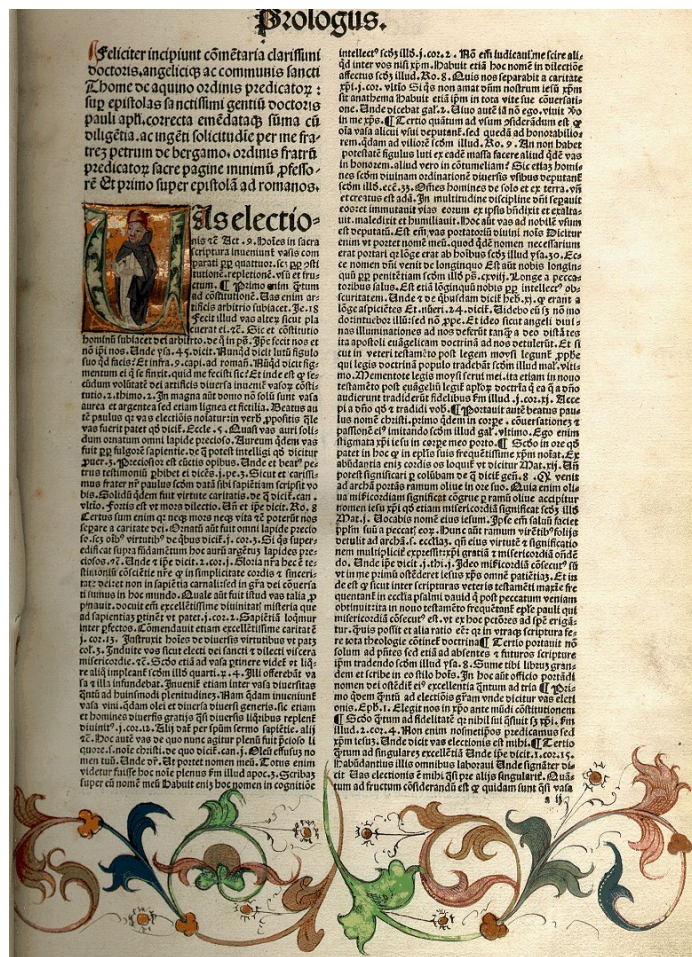
Interneta eta digitalizazioa

liburuen testuak.

Iraultza. Liburutegietan ez dagoen informazioa interneten bidez lor daiteke.

Teknologiarri esker eta interneten bitartez:

Testu osoa

Eusko Jaurlaritzako Nekazaritzako saileko **katalogoa**

(Ez da liburutegi digital bat)

**Katalogoaren bitartez digitalizatutako lanen testu osoa
kontsulta daitezke**

3. Liburutegi digitalen historia

- Ez da gaurkoa.
- 1971n **Gutenberg** egitasmoarekin batera sortzen da
  - Egile eskubideak agorturik dituzten hamaika liburu doan jarri ziren sarean.
- 1997 **Gallica** egitasmoa sortu zen.
  - Frantziako Liburutegi Nazionalaren proiektua da.
  - 35.000 lan.
- 1999 **Miguel de Cervantes** proiektua.
  - Espainiako hizkuntza guztietako testuak.

Liburutegi digitalen historia-2

- 2005 **Yahoo eta Googlen** artean leihakatu zuten mendebaldeko liburutegi birtuala sortzeko.
- 2007 **Biblioteca digital hispánica.**
  - Espainiako Liburutegi Nazionala
  - 2008 EUROPEANA. Europako Liburutegi Digitala
  - 2009 Munduko Liburutegi Digitala
- Hau dena izan da posiblea: Liburutegi Nazionalak aspalditik lankidetzan lan egin dutelako (infrastrukturak, sareak, katalogo kolektiboak, digitalizazioa) eta Frantziako Liburutegi Nazionalari esker (ingelesa hizkuntza, kultura anglofonoaz gain gainontzeko hizkuntzak, eta erakunde publikoen alde)

4. Euskal Herriko liburutegi digital batzuk

- Nafarroako Liburutegi Digitala (BiNaDi)
- Bizkaiko Foru Aldundia
- Euskal Liburutegi digitala
  - Antso Jakituna Fundazioa
  - Eusko Legebiltzarra
- Armiarma

BINADI – Nafarroako Liburutegi Digitala

G V E R O
B I P A R T E T A N
partitua eta berecia,

L E H E N B I C I C O A N
E M A I T E N D A, A D I T C E R A,
c e n b a r c a l t e e g u i t e n d u e n, l u ç a
m e n d u t a n i b i l t e a c, e g u i t e c o e n
g u e r o c o u t z t e a c.

*Bigarrenean quidatcenda, eta ditcintcen, luça
menduac utciric, bere hala, bere eguin bi-
deari, lothu nahi çaicana.*

Escritura faindutie, Eliçaco Doctor etaric-
era liburu debocinozco etaric. Axular Sa,
raco errotozac vildua,

*N e t a r d e s c o n u e r t i a d D o m i n u m, & n e d i f f e r a s
q u e d i e i n d i e m, Ecclef 9.*

B O R D E L E N,
G. M I L A N G E S Erregueren Imprima-
çaillea baithan.
M. D. C. X L I I I.

Bizkaia.Net - Liburutegi Digitala

- 38 inkunabile
- XVI, XVII, XVIII mendeetako obrak
- Mogel, Kardaberaz, Axular...

liburutegi_digitala_funts_guztiak

- Antso Jakituna Fundazioa + Eusko Legebiltzarra

armiarma.com - literaturaren sarean

- Klasikoen gordailua
  - Güero
    - faksimilea

Beste proiektu digital batzuk-1

- Bergarako udal artxiboa
- Buruxkak liburutegi digitala
- Donostiako Euskaltzaleen Elkartearen Gunea,
- Donostiako idazleen liburutegia
- Donostiako idazleen testuak
- Euskal testuen gordailua
- Euskaltzaindia
- Euskararen Donostiako Patronatua
- Eusko Ikaskuntza

Beste proiektu digital batzuk-2

- Eusko Jaurlaritzako liburutegiak
- Hedatuz
- Koldo Mitxelena
- Klasikoak
- Liburuak
- Ondarenet
- Xenpelar dokumentazio zentroa

Hainbat eta hainbat lan bilduma eta erakunde-1

- Artxiker
- Auñamendi entziklopedia
- Barandiaran bilduma
- Bidegileak
- Euskadiko Filmmategia
- Eusko Bibliographia
- Euskomedia Fundazioa

Hainbat eta hainbat lan bilduma eta erakunde-2

- Irargi
- Juan Garmendiaren lanak
- Larrun aldizkaria
- Lizardiren idazlanak
- Musiker
- RIEV
- Senez
- Vasconia aldizkaria

Erronkak-1

- Herri gehienetan Liburutegi Nazionala da liburutegi digitalaren ardatza.
- Lankidetzan.
- Proiektu denon artean. Liburutegi Nazionalak eratzen du.
- **Zerbitzuak doanik.**
  - **Oso kezkarria da digitalizazioa esku pribatuetan uztea, zalantzarik gabe etorkizunean orain doain diren zerbitzuak garesti ordaindu beharko dugulako**

Erronkak- 2

- Proiektu planifikatuta eta bateratua.
- Proiektu ugari izateaz gain, **web orrietan edukien erreferentzia eza azpimarratu** behar dugu. **Oso proiektu gutxik dauzkate edukien azalpena, aurkibideak, etabar.**
  - Ez dakigu zer daukaten
  - Web orriz web orri joan behar dugu

Erronkak - 3

- **Oso garestia da.**
  - Teknologia aldetik gutxi kostatu arren.
  - Digitalizazioa garestia da.
  - Neketsua eta arduratsua
  - Orriz orri
  - Akatsik barik
  - Kontserbazioa ere garestia da.
  - **Ez da jatorrizko argazkiak ateratzea eta sarean bat bestearen atzean jartzea.**
  - Konstatazioa: lan berak bikoiztuta, hirukoiztuta, zazpikoiztuta...

Erronkak - 4

- **Elkarreragingarritasuna (Interoperabilitatea)**
- **Informazioa denon artean trukitzea**
- **Normalizazioa / arauak**
  - Identifikazioa: URL, PURL, DOI
  - Estruktura: HTML, XML
  - Deskripzioa: Metadatoak
  - **Sevillako Indiaseko Artxiboa**
    - Milioi eta milioi agiri digitalizatuta
    - Milioi eta milioi pezeta gastatu

Elkarreragingarritasuna (Interoperabilitatea)

Liburutegi digitalen ezinbesteko baldintzak eta ezaugarriak

Bibliografía

- **Luzuriaga, Gerardo:** *Liburutegi digitalak*. Jakin, 160 zkia. 11-46 orr.
- **Luzuriaga, Gerardo:** *Euskal liburutegi digitalak 2007-2009*. Jakin, 172.
- **Mendez Rodríguez, Eva:** *Metadatos y recuperación de la información* . Gijón: Trea, 2002
- **Muriel Fountanneau, Jenn Riley:** *Metadata for digital resources: implementation, systems design and interoperability*. Oxford: Chantos, 2008.